

"Türk Tabipleri Birliği;
onur, eřitlik, insana hürmet, adalet,
dayanışma ve bilimsellik kavramlarını
tüm çalışmalarına yansıtan bir örgüttür."

geleceğımızden
geleceğimize
gelişerek

Türk Tabipleri Birliği; etiğe, ilkelere bağlı bir sağlık ortamının yaratılması, tıp eğitimi ve uygulamalarının en üst standartta yapılması için çaba gösteren hekimlerin örgütüdür.

TB, Hekimlerin özlük hakları, halkımızın daha nitelikli bir sağlık hizmeti alması için mezuniyet öncesi

tıp eğitiminden, sürekli eğitime; halk eğitiminden halk ve hekimler adına yasal girişime; yayından, asgari ücret belirlemeye geniş yelpazede etkinlik gösterir.

Türk Tabipleri Birliği'nin politikaları; katılımcı bir süreçle belirlenir. Bu sürece üye hekimler, hekimlerin seçtiği yönetim ve delegeler katılırlar ve demokratik biçimde oluşturulan kararların yürütülmesinde illerde oda yönetimleri, merkezde Merkez Konseyi sorumluluk alır.

Türk Tabipleri Birliği'nin en katılımcı karar oluşturma organı Büyük Kongre(Genel Kurul)'dir. Her yıl toplanan; delegelerden oluşan bu kurulda örgüt politikaları belirlenir, genel kurul ayrıca iki yılda bir

Merkez
Konseyi,
Merkezi
Denetleme ve
Yüksek Onur
Kurulu'nu da

seçer. Büyük Kongre(Genel Kurul)'un diğer görevleri şöyledir: Tabip Odalarının gereksinimlerini belirlemek, işçilerini "müzakere" etmek ve bütçeyi onaylamak.

1990'lı yıllarda oluşturulan Genel Yönetim Kurulu(GYK) ve GYK'nın içinden seçilen Merkez Yürütme Kurulu(MYK)da örgütün karar oluşturma yöntemleri arasındadır.

GYK ve MYK Türk Tabipleri Birliği'nin karar oluşturma süreçlerinin geliştirilmesi, genişletilmesi, dinamikleştirilmesi ve demokratikleştirilmesi amacıyla her tabip odasından iki temsilci(delege ve yönetim kurullarından), Konsey üyeleri ve Kol Başkanlarından oluşmaktadır. GYK üç ayda bir, MYK ise her ay toplanmaktadır.

Ayrıca gerek olduğunda tabip odası başkanlarının yer aldığı Temsilciler Meclisi de karar oluşturmaya katkıda bulunmaktadır.

Üyelerimiz/Hekimler

Türkiye'deki hekim sayısı 77.344'dür (SB, 1999). Bu hekimlerin 60.000'i Türk Tabipleri Birliği üyesidir.

TTB 1998 yılında bir hekim profili ön çalışması yaptı.

Bu çalışmada, hekimlere sağlık alanındaki en önemli üç temel sorun sorulduğunda;

%28.7'si sağlığa ayrılan bütçe,

%22.1'i tıp hizmetlerinin yetersizliği

%17.7'si tıp eğitiminin yetersizliğini ifade ediyor.

Türkiye'nin en önemli üç sorunu olarak;

%46.9'u hayat pahalılığı,

%42.7'si eğitim sorunu,

%39'u insan hakları ihlallerini

Görüyor

Çalışma tarzı	1992	1993	1994	1995	1996
Yalnızca özel	14	13	14	15	14
Yalnızca kamu	52	50	49	42	28
Yarı süreli (kamu-özel)	34	37	37	43	58

2

Yıllar	Pratinyen Hekim (8/3)		Uzman Hekim (1/4)	
	(TL)	(\$)*	(TL)	(\$)*
1980	18 514	264	38 078	543
1985	92 090	204	147 532	327
1990	1 342 113	515	1 949 329	747
1991	2 415 900	579	3 444 900	826
1992	4 183 000	609	5 955 000	867
1993	7 121 000	648	8 908 000	811
1994	10 113 000	340	11 919 000	401
1995	25 879 000	562	29 589 000	647
1996	38 659 000	476	44 553 000	549
1997	80 124 000	529	102 558 000	677
1998	139 345 000	536	178 193 000	685

Yine aynı çalışmada, hekimlere; "Sağlık politikalarını kim belirlemeli?" sorusu yöneltildiğinde; birinci öncelikle hekimler, ikinci sıklıkta tabip odaları yanıtı alınmaktadır. Hekimler; "hekim kimliğinin özellikleri neler olmalıdır?" sorusunu;

Aydın(%69.4), Yardımsever(%56.3), Akılcı(%52.7), Toplumcu(%48.8) olarak tanımlamaktadır.

Bu çalışmaya giren hekimlerin,

1/5'inin otomobili yoktur. Otomobil sahibi olanların %56.1'i yerli otomobil kullanıyorlar.

Hekimlerin %52.5'i tasarruf yapmıyor.

"Bugün seçme şansınız olsaydı yine hekim olmayı seçer miydiniz?" sorusunun yanıtına **%49'u "evet", %51'i "hayır" diyor.**

%27.5'u mesleklerini yaparken kendilerini özgür hissediyor.

"Geçmişin olumlu değerlerine sahip çıkan, geleceği bu olumlu değerler üzerine kurmaya çalışan bir Türk Tabipleri Birliği".

11 Nisan 1928 tarihinde Etibba Odaları adıyla 1219 sayılı yasaya dayanarak kurulan tabip odaları zaman içinde işlevlerini yitirmiş ve 1953 yılına gelinmiştir. O yıl ülkede 7432 hekim, hastalara hizmet sunmaktaydı ve 23.1.1953 tarihinde Meclis'ten 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasası çıktı. Yasa üye sayısı 100'ü geçen illerde bir tabip odası kurulmasını öngörüyordu. Tüm hekimler için üyelik zorunlu ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'nin merkezi de İstanbul idi.

1953 TTB Merkez Konseyi ilk toplantısı

1957 yılında yapılan Genel Kurul'da Dünya Tabipler Birliği'ne ait, hekim ve sağlık birimlerini koruduğuna inanılan ve bugün de kullandığımız "amblem" kabul edildi.

1986 yılında dişhekimleri Birlik'lerini kurarak Türk Tabipleri Birliği'nden ayrıldı.

Son yıllarda Türk Tabipleri Birliği, bir yandan toplumsal bir baskı grubu olarak işlevini sürdürürken, bir yandan da kendi iç örgütlenmesini geliştirmek, yetkilerini kullanarak uygulamaya müdahale etmek ve üyeleri için çıkış yolları üretmeye çalışmaktadır. Son on yılda büyük bir sıçrama gösteren işçi sağlığı etkinlikleri, pratisyen hekim etkinliklerinin sürükleyici etkisi ile merkezi düzeyde yürütülen etkinliklerin hacmi olağanüstü boyutlara ulaşmış bulunmaktadır.

Bu boyutta iş hacminin üstesinden gelinmesi daha çok gönüllü insan gücünün "ilkeli" ve daha "örgütlü" bir biçimde eyleme katılması ile sağlanacaktır.

Türk Tabipleri Birliği ve Halk Sağlığı:

Türk Tabipleri Birliği bir hekim meslek örgütünün temel işlevlerinden birisinin de halk sağlığı konularında çalışmak olduğunu düşünmektedir.

Bu nedenle; sağlığın belirleyicileri de denen; barış, sosyoekonomik durum, demokrasi gibi konularda görüşler geliştirilmektedir. Çok geniş bir kavram olan "halk sağlığı" alanında

yürütülen bazı

çalışmalar

şöyledir.

Sigara: çağımızın en öldürücü epidemisinin aracı

olan sigara tüketimini azaltmada

"hekim sorumluluğu bilinciyle" bir

eylemlilik yürütülmektedir. TTB,,

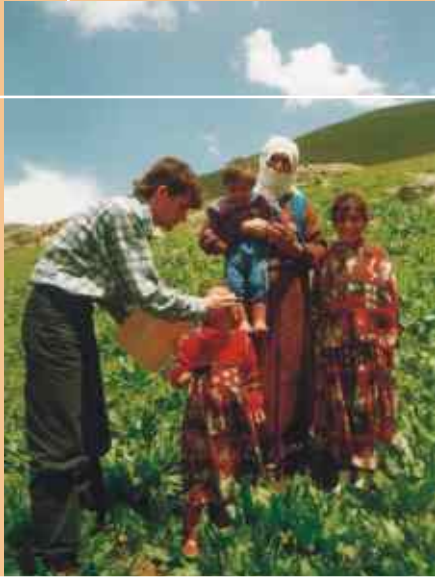
Ulusal Sigara Sağlık Komitesi'nin

kuruluşuna öncülük etmiştir. Bu

kurulun Tütün Yasası'nın çıkmasına

"evde tarama"

"tarlada aşı"

önemli katkısı olmuştur.

Nükleer enerjinin sakıncaları konusunda yürütülen faaliyetler, Çernobil sonrası ve Akkuyu ile ilgili etkinlikler "Siyanür" ün sağlığa olumsuz etkisi açısından Bergama Köylüleri'ne destek; halkın nitelikli sağlık hizmetine eşit ve ücretsiz erişiminin

sağlanması mücadelesi, bağışıklama projesine destek, ilaç konusu, Sosyal Sigortalar Kurumu ve sosyal güvenlik ile ilgili sorunların çözümü için çalışmalar. Halk sağlığı eğitimine katkı bu alandaki TTB projelerindedir.

Bu faaliyetlerden Halk Sağlığı Gezici Eğitim Seminerleri Türkiye'deki tüm tıp fakültelerinde halk sağlığı uzmanlık eğitimi alanları açık olan, teorik ile pratik uygulamayı buluşturan, yerel şartları ve öncelikli konularını gündemine alan önemli bir projedir, her yıl yapılmaktadır.

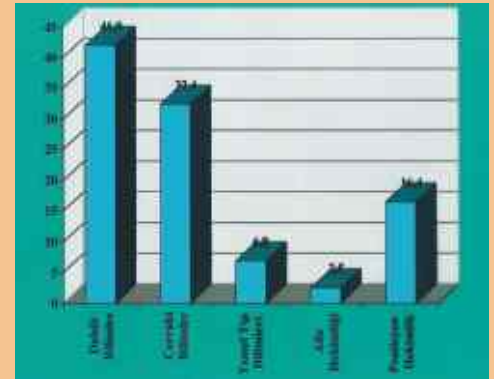
Kredilendirme

Sürekli eğitimin değerlendirme, denetlenme, izleme ve bir özlük hakkına dönüşmesi için yürütülen "kredilendirme" faaliyeti Türk Tabipleri Birliği'nin en önemli projelerindedir.

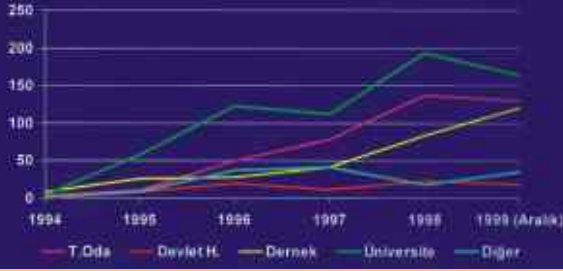
Bugüne dek 2111 sayıda başvuru olmuş, 34 etkinlik kredilendirilmiş, hekimler 139.014 kez kredi puanı almışlardır. (2 yurtdışı etkinlik ve üç dergi (STED) Bülten:3(STED),

Türk Plastik Cerrahi Dergisi, 19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Dergisi) kredilendirilmiştir.

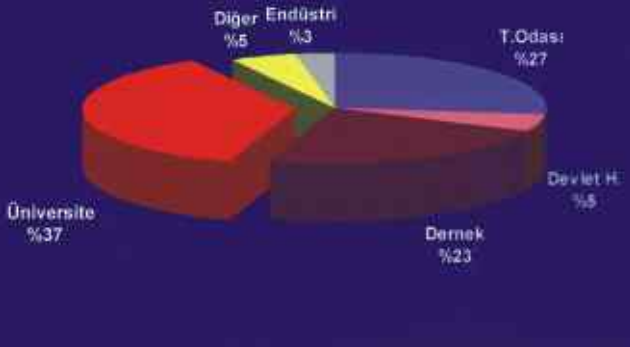
Pek çok hekim akademik yükseltmeleri aşamalarında ya da

ETKİNLİĞİ YAPAN KURUMLAR

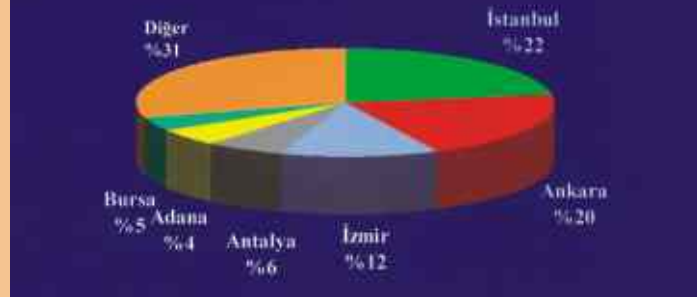
yurtdışı çalışmalarında kullanılmak üzere "kredi puanlarını"bildiren belge talebinde bulunmaktadır. TTB Merkez Konseyi de geliştirilmiş bir

bilgisayar programı ile tüm kredilendirilmiş etkinlikler ve kredi puanı alan katılımcılar kaydedilmektedir.

Avrupa Birliği Uzmanları Derneği de benzer bir örgütlenme ile etkinlikleri kredilendirme programı başlatmaktadır.

Sürekli Tıp Etkinliklerinin Coğrafik Dağılımı

Tıp Eğitimi

TTB; nitelikli bir mezuniyet öncesi tıp eğitiminin en temel özlük hakkı olduğuna inanmaktadır. Tıp eğitimi ayrıca halkın sağlığı ile de doğrudan ilgilidir. Bu alandaki temel tartışma konuları ve öneriler şunlardır:

*Tıp eğitimi, hekim istihdamından bağımsız tartışılmaz.

*Türkiye'de hekim sayısı yeterli/istihdamı sorunludur.

MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ RAPORU

*Yılda 5.500 hekim mezun olmaktadır, tıp fakülteleri kontenjanları azaltılmalıdır.

*Tıp fakülteleri kaynakları artırılmalıdır(finans, öğretim üyesi,vb.)

*Alt yapısı yetersiz tıp fakülteleri kapatılmalıdır.

Türk Tabipleri Birliği; tıp eğitimi konusunda görüşmeler/çeşitli etkinlikler yapmakta ve nesnel bir "tıp eğitimi raporu" hazırlamaktadır.

"Nitelikli bir uzmanlık eğitimi; mesleki doyum ve halkımızın sağlığı açısından gereklidir. Türk Tabipleri Birliği konuya bu nedenle önem vermektedir."

Türk Tabipler Birliği uzmanlık eğitimi konusunda ciddi bir taraftır. Bu alandaki tüm etkinliklerini yasal altyapının hazırlanması, **uzmanlık eğitimi alanında özdenetim/mesleki denetimin mesleği uygulayanların elinde olması gerektiği** düşüncesiyle yürütmektedir.

"Mesleki Geleceğimiz Ellerimizdedir"

Altı kez Tıpta Uzmanlık Kurultayları, onlarca toplantı ve yoğun bir birikiminin ardından yetmiş yakın derneğin katılımı ile oluşturulan TTB UDKK uzmanlık alanına katkısını sürdürmektedir. TTB-UDKK Avrupa Birliği Tıpta Uzmanlık Birliği'nin "gözlemci" konumunda üyesidir. Dernekler ise koşul olarak uzmanlık "board"larına yalnızca TTB üzerinden katılabilmektedirler.

TTB-UDKK; uzmanlığa giriş, eğitim süreleri, programları, niteliği eğitim kurumları, eğiticiler, ortak ulusal sınavlar gibi konularda çalışmaktadır.

Genel Pratisyen Hekimlik Enstitüsü

Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) pratisyen hekimliğe öncelik verilmesi çabalarının istenen sonuca ulaşmaması, TTB yapısı içinde çalışan pratisyen hekimleri yeni arayışlara yöneltmiştir. 30 yıla yakın bir süredir ülkemizde var olan temel bir sağlık sisteminin, yani sosyalleştirilmiş hizmet modelinin kendi yazgısıyla baş başa bırakılması, sonuçta sistemi çözümsüz bir duruma getirmiştir. Son derece akılcı, kolay ve verimli olabilecek çözümlerden ülkeyi yönetenlerce sürekli kaçınılmıştır.

Türk Tabipleri Birliği bu gerçekleri dikkate alarak, ülkemiz sağlık sistemini ağırlıklı olarak etkileyebilecek bir alana doğrudan girişimde

bulunma gereğini duymuş ve bu amaca yönelik bir Büyük Kongre kararı almıştır. 10 yılı aşan bir süredir, TTB pratisyen hekim kolu içinde çeşitli sorunlarını ele alarak

bu alanda çalışan pratisyen hekimler de, özellikle pratisyen hekimlik mesleki eğitimine yönelik bir kurumlaşma gereksinimini ortaya koymuşlardır. Bu çabalar, 1998 yılı Temmuz ayında TTB Genel Pratisyenlik Enstitüsü'nün kuruluşu ile sonuçlanmıştır. Enstitü'nün kuruluşu, 5 Kasım 1998'de bir basın toplantısıyla hekimlere ve kamuoyuna duyurulmuştur.

Geçici kurulların yürürlükte olduğu GPE'nin geçiş döneminde, çalışmaların Yönetim Kurulu, Bilim Kurulu ve Yürütme Kurulu ile gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. Bu süreçte, zamanla GPE'nin yaygın örgütlenmesini sağlayacak bölge kurullarının belirlenmesi ve yerel çalışmaların başlatılması görüşü de benimsenmiştir.

Kuruluşundan bu yana, GPE'nin oluşturulan ve düzenli çalışan kurulları, Yönetim Kurulu ve Bilim Kurulu olmuştur.

Sertifika Programları

Türk Tabipleri Birliği, işyeri hekimliği sertifika programları yanısıra eksiklik olarak gördüğü bazı alanlarda özgün, standart, merkezi, sertifikalı eğitim etkinlikleri yürütmektedir. Bazı örnekleri şöyledir.

Turizm ve Sağlık Sertifika Kursu: İzmir, Ankara, Selçuk, Kuşadası, İzmir, Afyon ve Antalya'da olmak üzere toplam yedi kez yapılmıştır.

Spor ve Sağlık Sertifika Kursu: Bursa, İstanbul, Adana, Ankara, İzmir, Trabzon'da olmak üzere sekiz kez yapılmıştır.

Olağandışı Koşullarda Hekimlik Kursu: Diyarbakır, Hatay, Adana, Gaziantep, Kırklareli, Adıyaman, İzmir, Bursa ve Tekirdağ'da olmak üzere onbir kez düzenlenmiştir.

Adli Tıp Sertifika Kursu: Aydın, Çanakkale, Tekirdağ, İstanbul, Ankara, Manisa, Diyarbakır, İçel, Balıkesir ve Eskişehir'de düzenlenmiştir.

Birinci Basamakta Eğitici Eğitimi Sertifika Kursu: Ankara, İzmir, İstanbul,

Tekirdağ'da olmak üzere yapılmış ve yüzün üzerinde meslektaşımız "eğitici" sertifikası almıştır.

Bu özel etkinlikler dışında her yıl pekçok bilimsel ve sosyal konuda seminer, kurs, söyleşi ve kongre düzenlenmektedir.

Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri

T TB Yayınlar, eğitim programları şeklinde başladığı olağandışı durumlarda sağlık hizmetlerine, fe ka let le re yatkın ülkemizde

Bartın, İzmir sel,

Kırıkkale Mühimmat Fabrikasında Patlama, Kuzey Irak'tan Mülteci Sorunu, Adana/Ceyhan Deprem Felaketleri sırasında rapor hazırlayarak, yetkilileri bilgilendirerek katıldı. 17 Ağustos Marmara Depremi'nde ise, TTB yüzlerce üyesi ve özel eğitilmiş hekimle bölgede 8 ay fiili bir hizmet verdi.

İŞYERİ HEKİMLİĞİ

TTB çalışanların sağlığı konusunu önemsemektedir.

İşyeri Hekimlerinin Çalışma Şartları ile Görev ve Yetkileri Hakkındaki Yönetmelik (4 Temmuz 1980) dayanarak kapsamlı bir uygulamaya dönüşen, İşçi Sağlığı/İşyeri Hekimliği kurslarına bugüne dek 21467 meslektaşımız katılmıştır.

Bu alandaki TTB faaliyeti eğitim ile sınırlı değildir. İşyeri hekimliği alanında destekleyici bir denetim için çeşitli yönergeler hazırlanmıştır. Ayrıca işyeri hekimi olarak çalışan meslektaşımız için tasarlanan B tipi sertifika kursları sürdürülmektedir.

Bugüne dek çeşitli illerde yirmiyeye yakın kurs yapılmış ve yüzlerce meslektaşımız eğitim almıştır.

Bu alana özgü yayın gereksinimini karşılamak üzere Hukuki Boyutuyla İşyeri Hekimliği, İşyeri Hekimliği Ders Notları, 1.Ulusal İşçi Sağlığı Kongre Kitabı, 2.Ulusal İşçi Sağlığı Kongre Kitabı 3.Ulusal İşçi Sağlığı Kongre Kitapları (1.ve 2.cilt) kitapları basılmıştır. 1999 yılı sonunda TTB Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi yayınlanmaya başlamıştır ve 5000 kişiye ulaştırma hedeflenmektedir. TTB Çalışanların Sağlığı Enstitüsü kurma çalışmaları sürmektedir.

TTB; çalışanların sağlığı kavramı içinde hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının sağlığını ayrı bir alt başlıkta yürütmekte olup 1999 yılında ilkini yaptığı Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Kongresi'ni sürdürecektir

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 1. Ulusal Kongresi

20-22 Kasım 1999 - Ankara

Türk Tabipleri Birliği
Türk Dişhekimleri Birliği
Türk Eczacıları Birliği
Türk Veteriner Hekimleri Birliği
Türkiye Fizyoterapistler Derneği
Türk Diyetisyenler Derneği
Veteriner Hekimler Derneği
Veteriner Sağlık Teknisyenleri Derneği
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
Genel-İş
Petrol-İş

Alanımızda çalışan herkese sağlıklı yaşama ve çalışma hakkının sağlanmasına yönelik asgari normlar (sağlık, hastalık, iş kazası, meslek hastalığı, analık, malüllük, ihtiyarlık, ölüm yardımı gibi) oluşturulması temel hedefi doğrultusunda; meslek risklerimizin belirlenmesi, koruyucu önlemlerin alınması, fiili hizmet zamları konularında (bilgilendirme, rapor hazırlama, yasa yapıcılarla paylaşma gibi) çalışmalar yapılmaktadır. Sağlık çalışanlarının sağlığı yönetmeliğinin çıkarılması için çaba gösterilmektedir.

"İnsan hakları savunucusu olmak hekimlik mesleğinin gereğidir".

Türk Tabipleri Birliği bu bilinçten hareketle tüm hekimlerin insan hakları ihlallerine karşı duyarlı olmalarını sağlayan bir uğraş vermektedir. Çünkü hekimler çoğunlukla insan hakları ihlallerinin en yakın tanıklarıdır. İnsan onuruna saygısızlık, ayrımcılık, baskılar hekimlerin kendileri ve hastaları için önlemeye çalıştıkları önemli konulardır. Evrensel insan hakları ve değerlerine bağlı hekimler yaşama hakkını savunur. İdama karşı çıkarlar,

işkence ve kötü muameleye karşı çıkarlar, sağlık hizmetine ulaşma hakkını, bazı özel grupların (kadınlar, mülteciler, tutuklular gibi) haklarını savunurlar.

Meslektaşlarımızı bilgilendirerek güçlendirmek ve arkalarında onları destekleyen/savunan bir örgüt olduğunu hissettirmek hedefi için; çeşitli etkinlikler yapıyoruz. Ulusal ve uluslararası katılımlı eğitim toplantıları ve çok sayıdaki yayıнымız bunların örnekleridir.

İnsan hakları ihlallerinin en yakın tanıklarındır. İnsan onuruna saygısızlık, ayrımcılık, baskılar hekimlerin kendileri ve hastaları için önlemeye çalıştıkları önemli konulardır. Evrensel insan hakları ve değerlerini savunan hekimler yaşama hakkını savunur, idama karşı çıkarlar, işkence ve kötü muameleye karşı çıkarlar, sağlık hizmetine ulaşma hakkını, bazı özel grupların (kadınlar, mülteciler, tutuklular gibi) haklarını savunurlar.

TTB insan hakları alanındaki zengin faaliyeti nedeniyle PHR (İnsan Hakları İçin Hekimler Birliği)'nin ödülünü almıştır.

İnsan hakları alanında çalışan meslektaşlarımızın karşılaştığı sorunlarda yanlarında olmak ve desteklemek TTB'nin temel sorumluluğudur.

Özlük Hakları Mücadelesi

TTB; özlük haklarını kapsamlı bir kavram olarak algılamakta, iyi

hekimlik ortamlarının sağlanması,

kamu sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, maaşların artırılması, nöbet

ücretleri, icap nöbetleri,

çalışanların sağlık

hakları konularında,

yetkililerle müzakere,

raporlar, yasa

hazırlıkları yanı sıra,

farkındalık sağlama ve uyarı eylemleri

yapmaktadır.

TTB Anayasa'nın öngördüğü üç erkden

başta yürütme erkini, etkileme yollarını

sonuna kadar kullanmaktadır. Bu çabalar sınırlı olsa da sonuçlar

vermektedir. 1990'lı yılların başındaki nöbet ücretlerindeki artışı vermek mümkün.

Müzakere ile elde edilemeyen haklarımız için diğer demokratik yöntemler kullanılarak bir mücadele verilmektedir.

Kurumlarla İlişkiler:

**“Türk Tabipleri Birliği,
inançları, değerleri ve kuralları olan bir kurumdur”**

Türk Tabipleri Birliği görev alanı içinde yer alan konularda resmi kurumlarla; ciddi, onurlu bir ilişki biçimiyle iletişim içerisinde.

Türk Tabipleri Birliği, Sağlık Bakanlığı'nın pekçok komisyonunun yasal, doğal üyesi olmasının yanısıra çağrılı olduğu tüm toplantılara katılmakta, ayrıca çeşitli konularda da yazılı/sözlü görüşünü iletmektedir. Türk Tabipleri Birliği'nin Sağlık Bakanlığı'nda katıldığı bazı kurul ve komisyonlar şöyledir:

- Yüksek Sağlık Şurası
- Tababet Uzmanlık Kurulu
- Klinik Araştırmalar Etik Kurulu
- Nüfus Planlaması Danışma Kurulu
- İlaç Tanıtım Kurulu
- Üremeye Yardımcı Tedavi Kurumları Bilim Komisyonu
- Ulusal AIDS Danışma Kurulu
- Akupunktur Danışma Kurulu

İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanlığı

- İnsan Hakları Üst Kurulu

Sanayi Bakanlığı:

- Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğü
- Reklam Kurulu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- Adalet Bakanlığı

Maliye Bakanlığı ortak çalışma yapılan diğer kuruluşlarıdır. Ayrıca TTB, YÖK'e bağlı Tıp Eğitimi Denklik Komisyonu üyesidir.

YÖK:

TTB, TBMM'nin Sağlık ve Aile, İnsan Hakları Komisyonları ve parlamenterlerle de iletişim içindedir.

TTB ve Sağlık Çalışanları

"Sağlık hizmeti ekip çalışması ile verilebilir".

Personelin Ünvanı	Toplam	Sağlık Bakanlığı	SSK	Üniversite	Diğer	Özel	Bir Per. Düzen Nüfus
Hekim	77 344	39 329	7 540	13 835	5 420	11 220	813
Uzman	34 189	12 708	4 292	6 590	2 331	8 268	1 639
Pratisyen*	43 155	26 621	3 248	7 245	3 089	2 952	1 457
Diğ. Hekim	13 421	2 212	621	944	631	8 813	4 664
Eczacı	21 441	987	895	605	606	18 248	2 932
Sağlık M.	41 461	30 285	2 934	3 085	2 748	2 409	1 516
Hemşire	69 246	40 578	8 964	10 766	5 583	3 355	908
Ebe	41 059	38 020	1 684	125	147	1 083	1 531

Bu sözün gerçekliğine inanan TTB, on yılı aşkın bir süredir kurucusu olduğu "Sağlık Meslek Birlikleri" grubunun içinde yer almaktadır. Grubun diğer üyeleri olan Türk Diş Hekimleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türk Veteriner Hekimler Birliği ve zaman zaman Türk Hemşireler Derneği katılımı ile "ortak

biçimde", Türkiye'nin sağlık alanına özgü sorunlarını görüşmekte ve toplum birlikte bilgilendirilmektedir.

Özellikle özlük konularında sağlık alanındaki sendikalarla da benzer çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca Meslek Birlikleri Platformu içinde de ülkemizin özel bazı sorunlarına eğilmekte; sağlığın ön koşulu olan barış, demokrasi gibi konularda görüşler oluşturulmakta, etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Türk Tabipleri Birliği; 1999 yılında çalışanların özlük hakları kazanımları için ortak eylemlilik platformu oluşturmak gerekçesiyle kurulmuş olan Emek Platformunun kurucu ve aktif bir üyesidir.

Etik

“Varolan yazılı kuralların bile toplumun her düzeyinde çığnemesinin sıradanlaştığı bir ortamda, yoğun teknoloji kullana, mesleki kimliklerin büyük dönüşümler sergilediği bu meslek grubunda etiği işlevli kılmak görevimizdir”.

TTB Etik Kurulu etik ile ilgili güncel konularda çözümler üretmek, etik eğitimi konusunda etkin olmak amaçlarıyla 1994 yılından bu yana çalışmakta, diğer meslekleri de içeren (felsefeci, hemşire,

hukukçu gibi) özgün yapısı ile hekimlik ortamına katkıda bulunmaktadır. Bugüne dek organ aktarımı, kızlık zarı muayenesi, cinsiyet seçimi,

klonlama, konsültasyon, acil hasta taşınması/acil hekimlik, hasta kayıtları, medya/sağlık, AIDS/hekim ve pek çok diğer konuda görüş/tutum oluşturmuş, Hasta Hakları Yönetmeliği, Tıp Meslek Ahlak Kuralları, “Malpractis Yasası”, Organ Aktarımı Yasası, Biyoetik Sözleşmesi gibi yasal metinler için görüşler hazırlamıştır.

Yüksek Onur Kurulu (YOK)

TTB YOK Türkiye'de hekimler için; meslekten alıkoyma kararı verebilen tek kuruldur. Oda Onur Kurullarının tartışmalı kararlarının değerlendirildiği YOK, Büyük kongre'de seçilen dokuz üyeden oluşur. Üyelik için Türkiye'de en az on beş yıl tabiplik yapmış olmak koşulu vardır. Onur Kurulu cezalarının uygulanması hekimin bağlı olduğu kurumca yürütülen, Hekimlerin uymakla yükümlü oldukları Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi ve Tıp Meslek Etiği kuralları; hekimlerin uyması gereken kuralları içerir. TTB YOK dosyalarında etik ihlalleri, aynı adlı bir yayında irdelenmiştir.

Ödüller:

“Ödüller; ödüle adı verilen,
ödülü alanın kamu vicdanındaki saygınlığı ile değer kazanır.”

Türk Tabipleri Birliği, 1991 tarihinden bu yana TTB Başkanı, büyük halk sağlıkçı Prof.Dr.Nusret Fişek anısına "Halk Sağlığı Hizmet, Bilim ve Sağlık Ocakları" ödülleri vermektedir.

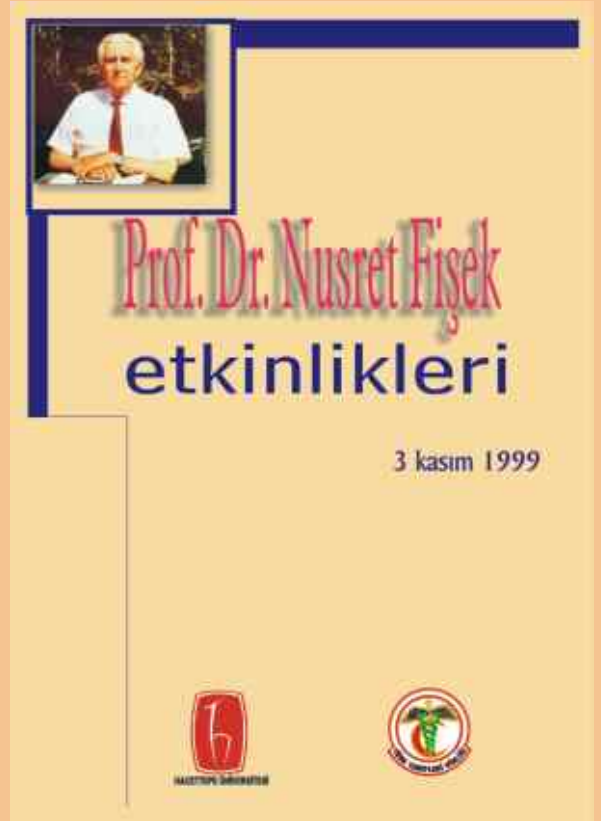
Bugün sağlık ocakları ödülü almak için özverili çalışmalarını raporlaştıran ve birbirleriyle yarışan pek çok sağlık ocağının duvarını Prof.Dr.Nusret Fişek Sağlık Ocağı ödülü süslemektedir.

1993 tarihinde Sivas'ta öldürülen Dr.Behçet Aysan anısına her yıl Şiir Ödülü verilmektedir. Ödül törenleri Türk Tabipleri Birliği'ni sanatla buluşturan bir fırsat olmaktadır. Bugüne dek pek çok genç şair bu ödülü şiirleriyle güzelleştirdiler.

Türk Tabipleri Birliği bu arada hekimler arasında bir öykü anlatı yarışması da düzenlemektedir. Yıllar boyu pek çok hekim, anılarından, yaşamlarından yola çıkarak aktardıkları öyküleriyle Türk Tabipleri Birliği ve tıp ortamımıza sanatsal katkıda bulundular.

Ödül de sevgi gibidir, bir insanın ve bir toplumun belleğini oluşturur.

Sürelî Yayınlar

Toplum Hekim Dergisi:

1978 yılında yayınlanmaya başlayan ve Türkiye'de alanında tek olan sağlık politikaları ve sosyal politika dergisi Toplum ve Hekim 9 yıldır hiç ara vermeksizin yılda altı sayı olarak yayınlanmaktadır.

STED:

Birinci basamak hekimlerini kendilerinin belirlediği öncelikli konularda bilgilendirmek becerilerini artırmak hedefi ve "bilimsel ve dostça" olmak iddiasıyla 9 yıl önce yayın hayatına başlayan STED bugün sekizbin hekime birinci basamakta çalışan hekime her ay

ulaşan bir arkadaş

TIP DÜNYASI:

15 yıl önce yayın hayatına başlayan Tıp Dünyası 2 yıldır gazete formunda 15 günde bir 30.000 hekime ulaşmaktadır.

Hukuk

Türk Tabipleri Birliği Hukuk Bürosu iki hukukçu ve bir hekimden oluşmaktadır. Hukuk Bürosu, hekimlik ve tıp ortamını ilgilendiren yasal altyapı çalışmalarına örneğin görüş hazırlamak biçiminde ve gerektiğinde Türk Tabipleri Birliği'ni savunmak üzere

ma h k e m e l e r e giderek, katkıda bulunmaktadır. Bu arada; eğitim ve yaygın etkinlikleri yapmakta, bireysel başvurulara da yanıt vermektedir.

TTB Merkez Konseyi Destek Ekibi

1- İşyeri Hekimi

2- Hukukçu ve 10 sekreter, muhasebeci, masaüstü yayıncılık olmak üzere 13 personel tam ve yarım zamanlı olarak Merkez'de çalışmaktadır.

Yıllık evrak girişi: Haziran 1998-Mayıs 2000, 4687

Yıllık evrak çıkışı: Haziran 1998-Mayıs 2000, 4664 adet.

Elektronik iletişim araçları yaygın olarak kullanılmaktadır.

Türk Tabipleri Birliği mekanı, özel bir alan dışında "tütünsüz" dür.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ MERKEZ KONSEYİ

GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No:2 Kat:4, 06570 Maltepe - ANKARA

Tel: (0 312) 231 31 79 (pbx) Faks: (0 312) 231 19 52 - 53

e-posta: ttb@ttb.org.tr <http://www.ttb.org.tr>

Yayınlar listesi

3.Ulusal İşçi Sağlığı Kongre Kitabı:Cilt:I-II, Aile Hekimliği Özelleştirme/TTB Tezleri, Bin Yıl Kapanırken Türkiye Sağlık Sektörünün Durumu, Birinci Basamak İçin Adli Tıp El Kitabı, Bulaşıcı Hastalıklar Kitabı, Ceza ve Tutukevlerinde Sağlık Hizmetlerinin Standartları, Cezaevi ve Sağlık Kitabı, Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar-Ortak Yayın, Cumhuriyet ve Sağlık, Etik Kitabı, Hastaneler Raporu, Hekim ve Sigara, Hekimler ve Tabip Odası Yöneticileri İçin Mevzuat, Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, Hekimlik, Tıbbi Etik ve İnsan Hakları, İlaç, İlk Yardım, İşçi Sağlığı Ders Notları Kitabı, İşyeri Hekimliği El Kitabı, Nusret Fişek Kitaplaşmamış Yazıları-II, Nusret Fişek ve Hekimlik, PHK WHO Çalışma Grubu, Pratisyen Hekimlik Kongre Kitabı:I-II-III, Prof.Dr.Nusret Fişek Kitaplaşmamış Yazıları-III, Sağlık Hizmetlerinde Teknoloji, Sağlıkta Özelleştirme ve Aile Hekimliği, Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, Tıp Dünyası, Toplum ve Hekim, TTB Nedir? Ne Yapar?, TTB PHK El Kitabı, TTB Tarihi, Türk Tabipleri Birliği'nde On Yıl, Türkiye Sağlık İstatistikleri 1997, Türkiye Sağlık İstatistikleri 2000, Türkiye ve Dünyada Uzmanlık Eğitimi, Türkiye'de Hekimlerin Sigara Alışkanlığı, Türkiye'de Sıtma Savaşı, Uluslararası Belgeler Kitabı, YDD Özelleştirme, 1998-99 Ürünler Hizmetler Türkiye Tıp Kataloğu...

Kollar-Komisyonlar

- ADLİ TIP ÇALIŞMA GRUBU
- TTB OLAĞANDIŞI KOŞULLARDA SAĞLIK HİZMETLERİ KOLU
- TTB ETİK KURULU
- HALK SAĞLIĞI KOLU
- SSK ÇALIŞMA GRUBU
- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞYERİ HEKİMLİĞİ KOLU
- İLYARDIM ÇLIŞMA GRUBU
- EĞİTİM KOLU
- KREDİLENDİRME KURULU

- UDKK (Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu)
- PRATİSYEN HEKİMLER KOLU
- SOSYAL ETKİNLİKLER VE KÜLTÜR SANAT KOMİSYONU
- ÖZEL HEKİMLİK KOMİSYONU
- İNSAN HAKLARI KOLU

- SİGARA KOLU
- İLAÇ KOMİSYONU ve ÇALIŞMA GRUPLARI
- STED YAYIN KURULU
- TOPLUM VE HEKİM YAYIN KURULU

Türk Tabipleri Birliği'ne üye olmak için Tabip Odalarımıza başvurabilirsiniz.

TABİP ODASI ADI	ADRES	KOD	TEL	FAKS
ADANA	Prof.Dr.Nusret Fişek Cad. Kervansaray Apt. 41/1	322	4534767	4580001
AFYON	Bankalar Cad. Özel İdare ve Sosyal Hizm.İşh. Kat:4 No:41	272	2124444	2140802
AMASYA	Gazi Mustafa Paşa Caddesi Amasya Eczanesi Üstü	358	2181109	2186709
ANKARA	Hanımelı Sok. 16/2 SIHHİYE	312	2295570	2291550
ANTALYA	Meltem Mah. 3. Cad. Üzeri Baro Yanı	242	2375075	2373748
AYDIN	Hasan Efendi Mah. Osmanlı Bankası Üstü Kat:4	256	2151209	2136539
BALIKESİR	Özel İdare İşhanı No:74 Kat:3	266	2412983	2458784
BOLU	Hastane Cad. Dınel Apt. No:14/1 14100	374	2136853	2159177
BURSA	Gazcılar Cad.Petek Bozkaya İşh C Blok No.213	224	2560869	2511815
DENİZLİ	Saltak Cad. Prof.Nusret Fişek Sok.Köşesi No:41 Kat:7 D.37-38	258	2643367	2639515
DİYARBAKIR	1.Aliemiri Sok. Değer 1 Apt. B Blok Kat:2 No:6	412	2246431	2284899
EDİRNE	Alipaşa Arkası Osmaniye Cad. Toprak Sok. No:1/1	284	2351377	2136607
ELAZIĞ	1.Harpıt Cad. Mısırlıoğlu İşhanı Kat:5	424	2188797	2188797
ERZURUM	Aşığı Mumcu Ticaret Odası Binası	442	2336127	2340251
ESKİŞEHİR	Sümer Mah. Çakmak Cad. Dođu Sok. No:11	222	2311359	2309870
GAZİANTEP	Kan Merkezi Arkası Doktorlar Lokali Kat:1	342	2201500	2310323
GİRESUN	Çınarlar Mah. Tepe Sok. No:2/5	454	2160664	2165289
HATAY	Belediye Parkı İçindeki Eski Nikah Dairesi	326	2235359	2235359
ISPARTA	Özel İdare İşhanı Kat:1	246	2233370	2233370
İÇEL	Cami Şerif Mah.15 Sok.İnankur İşhanı Dai.1	324	2384162	2379705
İSTANBUL	Türkocağı Cad. No:19 Cağaloğlu	212	5133735	5133736
İZMİR	Nusret Fişek Cad. No:5 Alsancak	232	4221044	4217051
K.MARAŞ	Trabzon Cad.Milcan Apt Kat:5 Dai.10	344	2237476	2145465
KASTAMONU	Özel İdare Site İşhanı Kat:3	366	2141220	2141659
KAYSERİ	Sivas Cad. Gonca Apt. Kat:5 No:9 Muammerbey MAH.	352	2224659	2224659
KOCAELİ	İstiklal Cad. Ünal İşmerkezi No:13 Dai:4	262	3211276	3315414
KONYA	Hoca Habip Mah. Yeni Aziziye Cad. No:301-18 Kat:4	332	3515557	3515557

T Ü R K T A B İ P L E R İ B İ R L İ Ğ İ

KÜTAHYA	Cumhuriyet Cad. Avcılar İşhanı Kat:4	274	2169474	2169474
MALATYA	Atatürk Cad. No:67 Çağ İş Merkezi	422	3244682	3250104
MANİSA	Utku Mah. Çimentepe Cad. No:35/8 45010	236	2311792	2373975
MUĞLA	Turgutreis Cad. Belediye İşhanı Kat:3	252	2143747	2122135
NEVŞEHİR	Avlanmaz işhanı Yeni Kayseri Cad. Yeni Mah. No:4/89	384	2121619	2130569
RİZE	Dr.Osman Ülgen Eliyle Kutlu Han Kat:2	464	2178058	2122271
SAKARYA	Karaağaç Mah. Buldan İşhanı No:6	264	2772916	2772916
SAMSUN	Hürriyet MAH. Süleymaniye Sok. Hasgül Apt. No:50	362	4312805	4354478
SİVAS	Sağlık Sitesi No:26 Kat:4	346	2211419	2244600
ŞANLIURFA	Atatürk Cad. Cebeci İşhanı Kat:1 No:20	414	3135644	3122969
TEKİRDAĞ	Ortacami Mh.Soğukkuyu Cad. Soğukkuyu Çıkmazı No.7 Kat:4	282	2618981	2600887
TRABZON	Özel İdare 1. İşhanı Kat:3 Etibank Üzeri	462	3219415	3261975
VAN	Hastane Cad. Akabe İşhanı Kat:2 No:65/3	432	2169280	2160046
ZONGULDAK	100 Yıl Gezi Yolu B-Tipi Fener Mevkii	372	2539508	2539508
ÇANAKKALE	Mehmetçik Bulvarı No:18/1	286	2123427	2135304
ÇORUM	70. Yıl Cumhuriyet Kültür Sitesi Gazi Cad. No:50	364	2242500	2138671
KIRIKKALE	Zafer Cad. İmar Bankası Üstü No:28/37	318	2184436	2242717
UŞAK	Kurtuluş Mah. 1 Eylül Cad. No:98	276	2272969	2232706
ADİYAMAN	Harıkçı Cad. Dilek Sok. No:3 Kat:1	416	2138768	2163698
TOKAT	Ardala Sok. No:18 Kat:3 Kan Merkezi Karşısı 60100	356	2146125	2146125
ORDU	Sırrıpaşa Cad.Sürücüler Sok. No.3 Kat:3	452	2250977	2250977
KIRKLARELİ	Sungurbey Cad. 39020	288	2123098	2123098
BARTIN	Kırtepe Mah.Arifler Sok.No 1/A	378	2278374	2278374
AKSARAY	HASHAS MAH. GİRİŞİ DOĞUMEVİ KARŞISI İNCİ APT. KAT:1	382	2127880	2121639
KARABÜK	DR.PAŞA AKPINAR	370	4129751	4123938
NİĞDE	DR.MIZRAP ÖZER ELİYLE OVACIK SAĞLIK OCAĞI	388	2323434	2323434
MARDİN	ÖZEL İDARE İŞHANI NO:56 KAT:4	482	2128837	2131794
İSKENDERUN	SAVAŞ MAH. 58. SOK. NO:9 TEMSİLCİLİK	326	6178066	6136053

Hekimlik Meslek Etiği Kuralları*

Kendilerini her zaman dünya hekimliğinin bir parçası olarak gören; Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinde ulusal, evrensel ve çağdaş bir sorumluluk ve hizmet anlayışına sahip bulunan, hekimlik mesleğinin, içinde yer aldığı toplumsal ve kültürel koşullardan soyutlanmayacağına bilinci ile insanın sahip olduğu olanakları geliştirebilmesinin en temel koşulunun onun bedensel ve ruhsal sağlığı olduğunun bilincini taşıyan bu ülkenin hekimleri; dünyadaki ve Türkiye'deki toplumsal ve bilimsel değişimler göz önünde bulundurularak ve çeşitli platformlarda tartışılarak oluşturulan Hekimlik Meslek Etiği Kuralları'na bağlılıklarını bildirmekle, insana insan olarak hizmet etmenin yüce onurunu taşırlar.

BİRİNCİ BÖLÜM

(Amaç, Kapsam ve Tanımlar)

Amaç:

Madde:1-Bu kuralların amacı, hekimlerin mesleklerinin gereklerini yerine getirirken uymaları zorunlu olan hekimlik meslek etiği kurallarını belirlemektir.

Kapsam:

Madde:2-Türkiye'de hekimlik yapma hakkını kazanmış olup mesleğini uygulayan tüm hekimler bu kurallar kapsamındadır.

Dayanak:

Madde:3-Bu kurallar bütünü 6023 sayılı yasanın 59/g maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar:

Madde:4-Bu metinde geçen;

- a) Bakanlık deyimi; Sağlık Bakanlığı'nı
- b) Hekim deyimi; tıp doktorlarını,
- c) Hekim örgütü deyimi; Türk Tabipleri Birliği'ni

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

(Genel Kural ve İlkeler)

Hekimin Görev ve Ödevleri:

Madde:5-Hekimin öncelikli görevi, hastalıkları önlemeye ve bilimsel gerekleri yerine getirerek

* TTB 47. Genel Kurulu'nda (10-11 Ekim 1998) kabul edilmiştir.

hastaları iyileştirmeye çalışarak insanın yaşamını ve sağlığını korumaktır. Meslek uygulaması sırasında insan onurunu gözetmesi de, hekimin öncelikli ödevidir. Hekim, bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek için, gelişmeleri yakından izler.

Etik İlkeler:

Madde:6-Görevlerini yerine getirirken, hekimin uyması gereken evrensel tıbbi etik ilkeleri yararlılık, zarar vermeme, adalet ve özerklik ilkeleridir.

Hekimin Yansızlığı:

Madde:7-Hekim görevlerini her durumda hastaları arasındaki siyasal görüş, sosyal durum, dini inanç, milliyet, etnik köken, ırk, cinsiyet, yaş, toplumsal ve ekonomik durum ve benzeri farklılıkları gözetmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

Vicdani ve Mesleki Kanı:

Madde:8-Hekim, mesleğini uygularken vicdani ve mesleki bilimsel kanaatine göre hareket eder.

Sır Saklama Yükümlülüğü:

Madde:9-Hekim, hastasından mesleğini uygularken öğrendiği sırları açıklayamaz. Hastanın ölmesi ya da o hekimle ilişkisinin sona ermesi, hekimin bu yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Hastanın onam vermesi ya da sırrın saklanmasının hasta ya da öteki insanların yaşamını tehlikeye sokması durumunda, hastanın kişilik haklarının zedelenmemesi koşuluyla, hekim bu sırrı saklamakla yükümlü değildir.

Yasal zorunluluk durumlarında hekimin rapor düzenlemesi de, meslek sırrının açıklanması anlamına gelmez.

Hekim, tanık ya da bilirkişi olarak mahkemeye çağrıldığında olayın meslek sırrı olduğunu ileri sürerek bu görevlerinden çekilebilir.

Acil Yardım:

Madde:10-Hekim, görevi ve uzmanlığı ne olursa olsun, gerekli tıbbi girişimlerin yapılamadığı acil durumlarda, ilk yardımda bulunur.

Ticari Amaç ve Reklam Yasağı:

Madde:11-Hekim, mesleğini uygularken reklam yapamaz, ticari

reklamlara araç olamaz, çalışmalarına ticari bir görünüm veremez; insanları yanıltıcı, paniğe düşürücü, yanlış yönlendirici, meslektaşlar arasında haksız rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamaz. Hekim, yayın araçlarıyla yapacağı duyurularda varsa, Tababet Uzmanlık Tüzüğü'ne göre kabul edilmiş olan uzmanlık alanını, çalışma gün ve saatlerini bildirebilir. Tabela ve benzeri tanıtım araçlarının biçim ve boyutları yerel tabip odası tarafından saptanır.

Meşru ve Yasak Yöntemler:

Madde:12-Hekim mesleğini yerine getirirken, bilimsel ve çağdaş tanı ve tedavi yöntemleriyle koruyucu hekimlik ilkelerini göz önünde bulundurur; hastalarının tanı ve tedavisinde bilimsel olmayan yöntemleri uygulayamaz. Hekim, gerekli bilimsel aşamalardan geçip ruhsatlandırılmamış kimyasal, farmakolojik, biyolojik maddeleri ilaç olarak kullanamaz.

Hekimliğin Kötü Uygulanması (Malpractice):

Madde:13-Bilgisizlik, deneyimsizlik ya da ilgisizlik nedeniyle bir hastanın zarar görmesi "hekimliğin kötü uygulaması" anlamına gelir.

Aracılık Etme ve Aracıdan Yararlanma Yasağı:

Madde:14-Hekim öteki hekimlere veya tetkik-tedavi kuruluşlarına maddi çıkar karşılığı hasta gönderemez. Hekim, hasta sağlamak amacıyla aracı kişilerden yararlanamaz.

Endüstri ile İlişkilerde Çıkar Sağlama Yasağı:

Madde:15-Hekimler endüstri kuruluşları ile hiçbir çıkar ilişkisi kuramazlar. Bilimsel araştırmalar ve eğitime yönelik ilişkiler ise, şeffaf ve kurumsal olmalıdır. Bu ilişkilerde Türk Tabipleri Birliği'nin hazırladığı "Hekim ve İlaç Tanıtım İlkeleri" geçerlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (Hekimler Arası İlişkiler)

Meslektaşlar Arasında Saygı:

Madde:16-Hekim, kendi meslektaşları ve insan sağlığı ile uğraşan öteki meslek mensupları ile iyi ilişkiler kurar, meslektaşlarına veya tedavi ekibinin bir başka üyesine karşı küçük düşürücü davranışlarda bulunamaz.

Mesleki Dayanışma:

Madde:17-Hekim, meslektaşlarını mesleki yönden onur kırıcı ve haksız saldırılara karşı korur.

Yetkinlik Dışı Faaliyet Yasağı

Madde:18-Hekim tıbbi görevlerini yerine getirirken, gecikmenin hasta yaşamını tehdit edebileceği zorunlu durumlar dışında özel bilgi, beceri gerektiren bir girişimde bulunamaz.

Danışım(Konsültasyon) ve Ekip Çalışması:

Madde:19-Danışım ve ekip çalışması sürecinin düzenli işleyebilmesi ve bir hekim hakkı olarak yaşama geçirilebilmesi için;

a)Hasta izlemi sırasında, değişik uzmanlık alanlarının görüş ve uygulamalarına gereksinim doğduğunda, tedaviyi yürüten hekim durumu hasta ve/veya yakınlarına bildirmelidir. Konsültasyonu hastanın tedaviyi yürüten hekimi yazılı olarak ister. Yazılı istemde hastanın özellikleri, konsültasyon isteğinin nedenleri açık ve anlaşılır biçimde belirtilir.

b)Konsültasyon sürecinde konsültan hekim de, hastanın sürekli hekimi gibi hastadan sorumludur.

c)Konsültan hekim, alanında bilimsel ve teknik bilgiye sahip olmalıdır.

d)Konsültasyon sonucunda, konsültasyonun gerekçesi ve sonuçları, açık ve anlaşılır biçimde bir tutanak ile belgelenir.

e)Konsültasyonun sonuçlarından hastalar da yeterli ölçüde bilgilendirilir.

f)Konsültasyonun sonucunda hastanın tedaviyi yürüten hekimi ile konsültan hekimin görüş ve kanaatleri arasında fark olur ve hasta konsültan hekimin önerilerini kabul ederse, hastanın tedaviyi yürüten hekimi tedaviyi bırakabilir.

g)Konsültasyon istenen hekim davete uymak zorundadır.

Odaya Bildirme Yükümlülüğü:

Madde:20-Hekim meslektaşları ile meslek uygulaması konusunda uzlaşmaz bir anlaşmazlığa düştüğünde ya da tıp etiği açısından yanlış davranan bir meslektaşının bu davranışını kasıtlı bir biçimde sürdürmesi durumunda yerel tabip odasına konuyla ilgili bildirimde bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM (Hekim-Hasta İlişkileri)

Hasta Haklarına Saygı:

Madde:21-Hekim hastasının sağlığı ile ilgili kararlar alırken; bilgilenme hakkı, aydınlatılmış onam hakkı, tedaviyi kabul ya da red hakkı , vb. hasta haklarına saygı göstermek zorundadır.

Hekim Seçme Özgürlüğü:

Madde:22-Hasta, mevzuatın belirlediği kurallara, tıbbi uygulamanın özelliklerine ve kurumun koşullarına göre hekimini seçmekte özgürdür.

Muayenesiz Tedavi Yasağı:

Madde:23-Hekim, acil vakalar gibi zorunlu durumlar dışında, hastasını bizzat muayene etmeden tedavisine başlayamaz.

Hasta Üzerindeki Etkinin Kullanımı:

Madde:24-Hekim hasta üzerindeki etkisini tıbbi amaçlar dışında kullanamaz.

Tedaviyi Üstlenmeme veya Yarıda Bırakma:

Madde:25-Hekim, ancak tıbbi bilgisini gerektiği gibi uygulayamayacağına karar verdiğinde ve hastasının başvurabileceği başka bir hekim bulunduğu durumlarda, hastanın bakımını ve tedavisini üstlenmeyebilir veya tedaviyi yarım bırakabilir. Yukarıdaki koşullarda tedaviyi bırakacak hekim, bu durumu ve hastanın sağlığının tehlikeye düşmeyeceğini hastaya veya yakınlarına anlatır ve onları tıbbi yardımla ilgili başka olanaklar konusunda bilgilendirir. İkinci hekim bulunmadan hekim hastasını bırakamaz. Hekim, tedaviyi üstlenen meslektaşına hasta hakkındaki tüm bilgileri aktarmakla yükümlüdür.

Aydınlatılmış Onam:

Madde:26-Hekim hastasını, hastanın sağlık durumu ve konulan tanı, önerilen tedavi yönteminin türü, başarı şansı ve süresi, tedavi yönteminin hastanın sağlığı için taşıdığı riskler, verilen ilaçların kullanılışı ve olası yan etkileri, hastanın önerilen tedaviyi kabul etmemesi durumunda hastalığın yaratacağı sonuçlar, olası tedavi seçenekleri ve riskleri konularında aydınlatır. Yapılacak aydınlatma hastanın kültürel, toplumsal ve ruhsal durumuna özen gösteren bir uygunlukta olmalıdır. Bilgiler hasta tarafından anlaşılabilir biçimde verilmelidir. Hastanın dışında bilgilendirilecek kişileri, hasta kendisi belirler. Sağlıkla ilgili her türlü girişim, kişinin özgür ve aydınlatılmış onamı ile yapılabilir. Alınan onam, baskı, tehdit, eksik aydınlatma ya da kandırma yoluyla alındıysa geçersizdir.

Acil durumlar ile, hastanın reşit olmaması veya bilincinin kapalı olduğu ya da karar veremeyeceği durumlarda yasal temsilcisinin izni alınır. Hekim temsilcinin izin vermemesinin kötü niyete dayandığını düşünüyor ve bu durum hastanın yaşamını tehdit ediyorsa, durum adli mercilere bildirilerek izin alınmalıdır. Bunun mümkün olmaması durumunda, hekim başka bir meslektaşına danışmaya çalışır ya da yalnızca yaşamı kurtarmaya yönelik girişimlerde bulunur. Acil durumlarda müdahale etmek hekimin takdirindedir. Tedavisi yasalarla zorunlu kılınan hastalıklar toplum sağlığını tehdit ettiği için hasta veya yasal temsilcisinin aydınlatılmış onamı alınmasa da gerekli tedavi yapılır.

Hasta vermiş olduğu aydınlatılmış onamı dilediği zaman geri alabilir.

Bilgilendirilmeme Hakkı:

Madde:27-Hasta hastalığı konusunda bilgilendirilmek istemediğini belirtmişse, hekimin bilgi vermesi gerekmez. Ailenin haberdar edilmesi hastayla görüş birliğine varılarak yapılmalıdır. Bilinçsiz durumdaki hastalar için, yakınlarının bilgilendirilip bilgilendirilmemesi-ne hekim karar verir.

Terminal Hastalara Yardım:

Madde:28-Hekim, terminal dönemdeki hastalara her türlü insani yardımı yapmaya, insan onuruna yaraşır koşulları sağlamaya ve çekilen acıyı olabildiğince azaltmaya çalışır.

Ücret:

Madde:29-Hasta ücret konusunda önceden hekimden bilgi alabilir. Hekim, tüm muayene, tetkik, tıbbi ve cerrahi girişimlerde meslek örgütünün belirlediği taban ücretin altında bir ücret alamaz. Hekimin, meslektaşları ile meslektaşlarının eşleri ve bakmakla yükümlü olduklarından muayene ve tedavi için masraflar dışında- ücret almaması uygundur.

Gereksiz Harcama Yaptırma Yasağı:

Madde:30-Hekim, hastasının parasal durumu ne olursa olsun, kesin zorunluluk olmadıkça pahalı ilaçlar ve yöntemler öneremez, hastaya gereksiz harcamalar yaptıramaz ve yararı olmayacağını bildiği bir tedaviyi veremez.

Hastayla İlgili Bilgilerin Hastaya Verilmesi ve Kullanımı:

Madde:31-Hasta dosyalarındaki bilgilerin geniş bir özeti ile bilgi ve belgelerin örnekleri, isteği durumunda hastaya verilir. Hekim, yasal zorunluluk olmadıkça, bu bilgileri başkasına veremez. Hekim, hastanın kimlik bilgilerini saklı tutmak koşuluyla, bu bilgileri dosya üzerinden yapacağı araştırmalarda kullanabilir.

Rapor Düzenleme:

Madde:32-Hekim, bizzat muayene ve tedavi ettiği hastasına gerekli gördüğünde hastalıkla ilgili rapor verir. Bu raporda tıbbi gerekçelere bağlı olarak istirahat, tedavi şekli, diyet, çalışma koşulları gibi hasta için gerekli geçici ya da kalıcı bilgiler ve hekimin önerileri bulunur.

**BEŞİNCİ BÖLÜM
(Hekim ve İnsan Hakları)****Uluslararası Sözleşmelere Uyma Zorunluluğu:**

Madde:33-Her hekim, başta İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi olmak üzere tüm insan hakları belgelerine ve hekimlikle ilgili ortak kurallara uymakla yükümlüdür.

İşkenceye Yardım Yasağı:

Madde:34-Hekim, tıbbi bilgi ve becerisiyle, işkence ve benzeri uygulamalara katılamaz, yardımcı olamaz, gerçeğe aykırı rapor düzenleyemez. İşkence iddiası olan olgularla karşılaşan hekim, mesleki bilgi ve becerilerini gerçeğin ortaya çıkarılması için kullanır.

Tutuklu ve Hükümlülere Verilecek Tıbbi Yardım:

Madde:35-Tutuklu ve hükümlülerin muayenesi de öteki hastalarinki gibi, kişilik haklarına saygılı, hekimlik sanatını uygulamaya elverişli koşullarda yapılır ve onların gizlilik hakları korunur. Hekimin, bu koşulların sağlanması için ilgililerden istekte bulunma hakkı ve sorumluluğu vardır. Muayene sonucu düzenlenecek belge veya raporlarda hekimin adı, soyadı, diploma

numarası ve imzası mutlaka bulunur. Belge ve raporun bir örneği kişiye verilir. Belge ve rapor baskı altında yazılmış ise, hekim bu durumu en kısa zamanda meslek örgütüne bildirir.

Tutuklu ve Hükümlülerin Tıbbi Yardımı Reddetmesi:

Madde:36-Hekim, muayene ve tedavi olanaklarını bilinçli olarak reddeden tutuklu ve hükümlülere bu davranışlarının sonuçlarının neler olabileceğini açıklar. Zorla muayene ve tedavi yolunu deneyemez, öneremez.

Ölüm Cezasına Etkin Katılım Yasağı:

Madde:37-Hekim, hiçbir zaman ölüm cezasının infazında bulunamaz, infaza yardımcı olamaz, ölüm cezası uygulamasında tıbbi hizmet veremez.

Olağanüstü Durumlar ve Savaş:

Madde:38-Hekim, olağanüstü durumlar ve savaşta, evrensel nitelikteki tıbbi etik kurallarını yansızlıkla uygular. Hasta ve yaralı sayısının çokluğu nedeniyle, herkese gerekli tıbbi yardımın verilemediği koşullarda, hekim, tedavi olasılığı yüksek olan ağır vakalara öncelik verir.

Cinsel İlişki Muayeneleri:

Madde:39-Hekim, savcılıklar ve mahkemeler dışında kalan kişi ve kurumlardan gelen cinsel ilişki muayene istemlerini dikkate alamaz. Hekim ilgilinin veya ilgili reşit değilse, veli veya vasisinin aydınlatılmış onamı olmadıkça cinsel ilişki muayenesi yapamaz.

ALTINCI BÖLÜM

(Tıbbi Araştırmalar ve Yayın Etiği)

İnsan Üzerinde Araştırma:

Madde:40-İnsan üzerinde yapılacak klinik, deneysel ya da epidemiyolojik araştırmalar, gerek ilaç gerek cerrahi yöntem araştırmaları olsun, bilimsel bilgi birikimine katkıda bulunabilmek amacıyla yerel etik kurullardan geçmek koşuluyla yapılır. İnsan üzerinde yapılan tüm araştırmalar, bilimsel ve mesleki yönden yeterli ve yetkin kişiler tarafından yürütülür. Araştırmanın sorumluluğu tümüyle araştırmacıya aittir.

Deneğin Bilgilenmesi ve Aydınlatılmış Onamı:

Madde:41-İnsan üzerinde yapılan araştırmalarda her deneğe araştırmanın amacı, yöntemleri, beklenen yarar ve olası yan etkileri hakkında, deneğin anlayabileceği dilde ve biçimde yeterli bilgi verilmesi zorunludur. Deneğe, çalışma başladıktan sonra isterse araştırmaya katılmaktan vazgeçebileceği ve onamını geri alabileceği, ancak bu nedenle daha sonraki tedavisinin ve takibinin aksamayacağı anlatılır. Bilgilendirme sonrasında deneğin konuyu yeterince anlayıp anlamadığı değerlendirilir.

Araştırma hakkında yeterli bilgilendirme sağlandıktan sonra, deneğin yazılı onamı alınır. Bu onam, deneğin özgür iradesine dayanmalıdır.

Reşit ve Mümeyyiz Olmayanların Durumu:

Madde:42-Reşit ve/veya mümeyyiz olmayan kişiler yönünden veli veya vasisinin aydınlatılmış onamı gerekir.

Deneğin Korunması:

Madde:43-İnsan üzerinde yapılan tıbbi araştırmalarda deneğin yaşamı, bedensel ve zihinsel bütünlüğü ile sağlığı her zaman toplumsal veya bilimsel çıkarların üzerinde tutulur.

Deneğin özel yaşamına saygı gösterilmesi ve kişisel bilgilerin gizliliği sağlanır. Bilimsel araştırma ve yayınlar ile akademik-bilimsel amaçlı sunuşlarda deneğin kimliği gizli tutulur.

Bir tıbbi araştırmada, beklenen katkı ne olursa olsun, denek için ciddi bir tehlike şüphesi doğduğunda araştırma durdurulur.

Araştırmanın giderleri deneğe, yakınlarına ya da sosyal güvenlik kurumuna yansıtılamaz.

Yayın Etiği:

Madde:44-Hekim, araştırma verilerini değerlendirirken ve yayına hazırlarken bilimsel gerçekleri yansıtmalıdır. Çalışmaya fiilen katılmamış kişilerin adları o yayında yer alamaz. Kaynak göstermeden ve izin almadan başkalarına ait veriler, olgular ve yazılı eserler kullanılamaz.

YEDİNCİ BÖLÜM (Çeşitli Hükümler)

Hüküm Bulunmayan Durumlar:

Madde:45-Bu kurallarda yer almayan durumlarla karşılaşıldığında, hekim, genel etik ilkelere, ulusal düzenlemelere, uluslararası düzeydeki bildirge ve sözleşme hükümlerine uyar.

Disiplin Kovuşturması:

Madde:46-Hekimler bu kurallar bütünü hükümlerine aykırı davranışlarda bulduklarında, 6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Yasası'na göre tabip odaları yönetim kurulları tarafından onur kurullarına sevk edilirler. Hekimlerin disiplin soruşturmasına uğraması, haklarında ayrıca hukuki veya cezai takibat yapılmasına engel değildir.

Yürürlük:

Madde:47-Bu kurallar bütünü Türk Tabipleri Birliği Büyük Kongresi'nde kabul edilip, Türk Tabipleri Birliği yayın organlarından birinde yayımlandıktan bir ay sonra yürürlüğe girer ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi ve tabip odaları tarafından yürütülür.

